

въ своите водачи.. То видѣ и разбра работи, които никога не би допустнало до 1908 г. Изостави то собствените си водачи, които бѣ издигнало въ кумири и съ една оправдана апатия понесе отново кръста къмъ *Голгота*.

И все пакъ, когато младотурската властъ прѣдприе обезоръжителната акция, македонските населения можаха да укрятъ оръжията си. Дългъ ми е да отбѣлжа, че въ серско оръжието бѣ изцѣло запазено не за това, че сърчени бѣха приятни на младотурската властъ, а защото послѣдната се страхуваше отъ възможенъ бунтъ на сърчени. Така сжщо оръжието бѣ запазено изцѣло в нѣкои други околии, прѣдимно отсамъ Вардара: Кочанско, Щипско и пр, — кждѣто организацията бѣ силна.

Но! „Не се гаси туй що не гасне!“ Примѣрътъ на Хр. Чернопѣевъ бѣ послѣдванъ отъ самоотвержени борци и македонските кичести дѣбрави приютиха старите си познайници. Тѣхните редове се увеличаваха отъ день на день. Отначало разпокъсани, безъ всѣкаква връзка, но всички дѣйствующи идѣйно, въ духа на революционния катахизисъ, — тѣ постепенно съгласуваха своите дѣйствия и въ навечерието на *Балканската* война ги виждаме въ мощна организация, на чело на която стоятъ: Ал. Протогеровъ, Тодоръ Александровъ и П. Чаулевъ. Първиятъ, като задграниченъ прѣдставителъ на В. М. О. Р. О. а послѣдните двамата, като главни организатори и ръководители на движението въ вжтрѣшността на *Македония*. За този триумвиратъ ще имамъ случая да говоря по нататкъ, но тукъ му е мѣстото да отбѣлжа, че до като по крупните фигури на В. М. О. Р. О. легализирали своите положения, не намираха за нужно да отговарятъ на нееднократните покани, направени имъ отъ Хр. Чернопѣевъ за нова революционна акция и загазваха по всичко друго, но не и въ нова революционна дѣйностъ, те — тая тройка, отначало не самоувѣрено, а въ послѣдствие съ една удивителна упоритостъ, разви дѣйностъ, която и най-голѣмия оптимистъ не би очаквалъ. И спорѣдъ мене тѣхните волни и неволни грѣшки се изкупватъ отъ самия фактъ, че продължиха борбата, въ която до прѣди хуриета не заемаха тези отговорни постове. Много пжти ми е билъ задаванъ въпроса—кой ги избра? И съмъ отговарялъ: избра ги онова провидение, което избра и първоучителите ни. Азъ не съмъ историкъ, нито пъкъ критикъ, но като бившъ революционеръ, прѣдавамъ нещата така, както сж биле. Оставамъ компетентните лица да се произнасятъ върху отдѣлните факти и сжмъ увѣренъ, че както тѣ, така всѣки човѣкъ, запознатъ съ македонското освободително движение, не ще оспорва, че, въ навечерието на Балганската война, организацията бѣ постигнала своите рѣдове и, че Ал. Протогеровъ разви максимумъ енергия за формирането на партизанския отрядъ, както и съ формирането на М. О. Опълчение. И Вие си спомняте, че въ партизанския отрядъ взеха участие именити дѣйци, като: Хр. Чернопѣевъ, П. К. Яворовъ, и пр. Каква примиримостъ между крупните личности и тогавашните ръководители въ движението!